

ỦY BAN NHÂN DÂN QUẬN BẮC TỪ LIÊM
TRƯỜNG MẦM NON PHÚ MINH

SÁNG KIẾN KINH NGHIỆM

**MỘT SỐ GIẢI PHÁP XÂY DỰNG MÔI TRƯỜNG GIÁO DỤC
LẤY TRẺ LÀM TRUNG TÂM LẤY CẢM HỨNG TỪ REGGIO
EMILIA TRONG TRƯỜNG MẦM NON**

Lĩnh vực/Môn : Giáo dục mẫu giáo
Cấp học : Mầm non
Tên tác giả : Nguyễn Thị Minh Hải
Đơn vị công tác : Trường mầm non Phú Minh
- Quận Bắc Từ Liêm – Hà Nội
Chức vụ công tác : Giáo viên

NĂM HỌC 2022 - 2023

MỤC LỤC

PHẦN I. ĐẶT VẤN ĐỀ	Error! Bookmark not defined.
1. Lý do chọn đề tài.....	Error! Bookmark not defined.
2. Thời gian nghiên cứu	1
3. Đối tượng nghiên cứu:	1
4. Phạm vi nghiên cứu.....	1
PHẦN II: GIẢI QUYẾT VẤN ĐỀ	1
1. Tên sáng kiến, tên các giải pháp	2
2. Cách làm cũ, phân tích nhược điểm, số liệu khảo sát trước khi thực hiện các giải pháp	2
2.1. Cách làm cũ, nhược điểm của cách làm cũ.....	2
2.2. Khảo sát thực tế trước khi ứng dụng thực hiện các giải pháp	3
2.2.1. Đặc điểm tình hình.....	3
2.2.2. Thuận lợi	Error! Bookmark not defined.
2.2.3. Khó khăn	Error! Bookmark not defined.
2.2.4. Kết quả khảo sát đầu năm.....	Error! Bookmark not defined.
3. Những giải pháp mới và cách thực hiện giải pháp	5
3.1. <i>Giải pháp 1:</i> Lập kế hoạch xây dựng môi trường lấy trẻ làm trung tâm ...	Error! Bookmark not defined.
3.2. <i>Giải pháp 2:</i> Tham quan, học tập kinh nghiệm.....	Error! Bookmark not defined.
3.3. <i>Giải pháp 3:</i> Tìm kiếm các nguyên vật liệu thiên nhiên theo định hướng Reggio.....	Error! Bookmark not defined.
3.4. <i>Giải pháp 4:</i> Xây dựng môi trường giáo dục bên trong và bên ngoài lớp học..	Error! Bookmark not defined.
3.5. <i>Giải pháp 5.</i> Sử dụng có hiệu quả “môi trường” ở trường mầm non	Error! Bookmark not defined.
3.6. <i>Giải pháp 6:</i> Tăng cường công tác tuyên truyền, phối kết hợp với phụ huynh..	Error! Bookmark not defined.
PHẦN III: KẾT LUẬN VÀ KHUYẾN NGHỊ	22
1. Kết luận	22
2. Khuyến nghị và đề xuất.....	25
TÀI LIỆU THAM KHẢO	27

PHẦN I. ĐẶT VẤN ĐỀ:

1. Lý do chọn đề tài:

Các nhà giáo dục đều phải thừa nhận một điều rằng cách tiếp cận tốt nhất để giáo dục trẻ 0 - 6 tuổi đó là lấy trẻ làm trung tâm và ứng dụng các phương pháp dạy học tích cực. Năm 2016, 2021 Bộ GD&ĐT đã ban hành kế hoạch về xây dựng môi trường lấy trẻ làm trung tâm và đã chỉ rõ mục đích đó là tạo môi trường công bằng, an toàn, thân thiện, lành mạnh đối với trẻ em; kích thích tính chủ động, tích cực và sáng tạo của trẻ em, góp phần nâng cao chất lượng giáo dục phát triển toàn diện trẻ em trong các cơ sở giáo dục mầm non.

Hiện nay trên thế giới có một số mô hình, cách tiếp cận trong giáo dục đầu đời được các nhà chuyên gia giáo dục đánh giá cao. Điển hình như các mô hình đã có từ lâu nhưng hiện vẫn có giá trị là Montessori (Italy) hay các mô hình mới được xây dựng gồm Reggio Emilia (Italy), High Scope (Mỹ)... Mỗi đứa trẻ là một cá thể riêng biệt, chúng khác nhau về thể chất, tình cảm, xã hội, trí tuệ, hoàn cảnh gia đình, văn hóa và tâm lý. Do đó, mỗi trẻ em có hứng thú, cách học và tốc độ học tập khác nhau và chúng đều có thể thành công. Song song với việc lập kế hoạch giáo dục lấy trẻ làm trung tâm, mỗi nhà trường cũng cần phải xây dựng môi trường hoạt động cho trẻ được trải nghiệm.

Trường MN Phú Minh mới đi vào hoạt động (từ tháng 9/2021) nên gặp rất nhiều khó khăn, nguồn kinh phí rất eo hẹp, đồ dùng đồ chơi trong lớp học chỉ được phát theo đúng thông tư và còn ít nguyên liệu thiên nhiên, đồ dùng, đồ chơi sáng tạo. Là một giáo viên rất tâm huyết với nghề tôi mong muốn xây dựng môi trường tại lớp mang phong cách hiện đại, tinh tế, thu hút trẻ, thông qua môi trường trẻ được thực hành “học bằng chơi, chơi mà học”. Đảm bảo phát huy được khả năng sáng tạo của bản thân, và mang lại nhiều giá trị giáo dục đặc biệt là kinh phí tiết kiệm luôn là việc tôi đã luôn trăn trở, tìm tòi và nghiên cứu sao cho trẻ được là “trung tâm”, tôi đã chọn đề tài "***Một số giải pháp xây dựng môi trường giáo dục lấy trẻ làm trung tâm lấy cảm hứng từ Reggio Emilia trong trường mầm non***" để làm đề tài nghiên cứu.

2. Thời gian nghiên cứu

- Thời gian nghiên cứu diễn ra bắt đầu từ tháng 9/2022 đến tháng 2/2023

3. Đối tượng nghiên cứu:

- Một số giải pháp xây dựng môi trường giáo dục lấy trẻ làm trung tâm lấy cảm hứng từ Reggio Emilia trong trường mầm non.

4. Phạm vi nghiên cứu

- Giáo viên, Phụ huynh trẻ 4-5 tuổi lớp mẫu giáo nhỡ B2, trường mầm non Phú Minh.

Một số giải pháp xây dựng môi trường giáo dục lấy trẻ làm trung tâm lấy cảm hứng từ Reggio Emilia trong trường mầm non

PHẦN II: GIẢI QUYẾT VẤN ĐỀ

1. Tên sáng kiến, tên các giải pháp

Với sáng kiến kinh nghiệm: "**Một số giải pháp xây dựng môi trường giáo dục lấy trẻ làm trung tâm lấy cảm hứng từ Reggio Emilia trong trường mầm non**" tôi đưa ra các giải pháp sau:

- Giải pháp 1: Lập kế hoạch xây dựng môi trường lấy trẻ làm trung tâm
- Giải pháp 2: Tham quan, học tập kinh nghiệm
- Giải pháp 3: Tìm kiếm các nguyên vật liệu thiên nhiên theo định hướng Reggio

Reggio

- Giải pháp 4: Xây dựng môi trường giáo dục bên trong và bên ngoài lớp học
- Giải pháp 5: Sử dụng có hiệu quả “môi trường” ở trường mầm non
- Giải pháp 6: Tăng cường công tác tuyên truyền, phối kết hợp với phụ huynh

2. Cách làm cũ, phân tích nhược điểm, số liệu khảo sát trước khi thực hiện các giải pháp

2.1. Cách làm cũ, nhược điểm của cách làm cũ

* *Cách làm cũ:*

Trong năm học trước, tôi có áp dụng một số giải pháp như sau:

- Lập kế hoạch xây dựng môi trường lớp học lấy trẻ làm trung tâm
- Xây dựng môi trường giáo dục lấy trẻ làm trung tâm theo kinh nghiệm của bản thân.

bản thân.

- Tham gia các buổi tập huấn, các buổi chuyên đề do Quận tổ chức.
- Vận động phụ huynh đóng góp nguyên liệu.

* *Nhược điểm của cách làm cũ:*

Với giải pháp cũ, việc xây dựng môi trường giáo dục lấy trẻ làm trung tâm bằng kinh nghiệm của bản thân còn nghèo nàn về ý tưởng, chưa phát huy được tính tích cực, chủ động, sáng tạo của trẻ. Đồ chơi còn nhiều màu sắc, loè loẹt, gây mất tập trung cho trẻ. Cách sắp xếp các mảng, góc chơi chưa phù hợp, việc sắp xếp bố trí các góc còn nhiều hạn chế giữa góc động và góc tĩnh. Các mảng trang trí trên tường theo chủ đề đẹp nhưng vẫn còn tình trạng phải dán chết trên tường. Tất cả đều do tay cô làm là chủ yếu, trẻ tham gia cùng cô rất ít. Được đầu tư trang thiết bị đồ dùng đồ chơi nhưng chủ yếu là đồ mua sẵn, chất liệu chủ yếu bằng nhựa chưa có nguyên vật liệu thiên nhiên, chưa đáp ứng được nhu cầu khám phá, sáng tạo... của trẻ. Bản thân tôi chưa khai thác tận dụng, sử dụng một cách triệt để, khoa học sáng tạo, linh hoạt để lôi cuốn trẻ vào hoạt động học tập, vui chơi sáng tạo có hiệu quả nhất. Trẻ được tổ chức hoạt động thường xuyên nhưng còn dập khuôn, máy móc, chưa có sự sáng tạo.

Một số giải pháp xây dựng môi trường giáo dục lấy trẻ làm trung tâm lấy cảm hứng từ Reggio Emilia trong trường mầm non

Bản thân có tham gia đầy đủ các buổi tập huấn nhưng chưa đi sâu, đi sát vào sự hướng dẫn của các chuyên gia, chưa chịu khó tìm tòi tài liệu hướng dẫn.

Về phụ huynh: Phần lớn phụ huynh chưa coi trọng việc giáo dục trẻ mầm non, đặc biệt là việc coi trọng môi trường giáo dục. Vì vậy việc đóng góp, sưu tầm, mua sắm trang thiết bị, đồ dùng, đồ chơi cho trẻ hoạt động còn hạn chế, chủ trương xã hội hóa giáo dục vẫn còn chưa có nhiều tác dụng.

2.2. Khảo sát thực tế trước khi ứng dụng thực hiện các giải pháp

2.2.1. Đặc điểm tình hình:

Đề tài "*Một số giải pháp xây dựng môi trường giáo dục lấy trẻ làm trung tâm lấy cảm hứng từ Reggio Emilia trong trường mầm non*" tập trung nghiên cứu việc xây dựng môi trường giáo dục trong, ngoài lớp học, đưa môi trường thiên nhiên đến gần hơn với trẻ. Đặc biệt, các bé có thể học tập trong môi trường mở và năng động. Điều này giúp trẻ tự do phát triển cả thể chất và tinh thần. Giúp trẻ giao tiếp được bằng nhiều ngôn ngữ khác nhau. Ngôn ngữ ở đây không chỉ là ngôn ngữ thông qua lời nói, mà còn là ngôn ngữ cảm xúc riêng của mỗi người. Mỗi cảm nhận riêng của trẻ là một loại ngôn ngữ cảm xúc khác nhau. Khi hiểu và nắm bắt chuẩn xác các ngôn ngữ cảm xúc này thì bé sẽ hình thành cảm xúc tốt với mọi người. Đây được xem là yếu tố giúp bé giao tiếp thành công với những người xung quanh. Reggio Emilia luôn nhấn mạnh sự tương tác, học hỏi liên tục và cách giải quyết vấn đề của bé. Tạo môi trường học tập mở với nhiều cách trưng bày học liệu khác nhau để bé trải nghiệm và khám phá thoải mái hơn

Năm học 2022 – 2023, tôi được Ban giám hiệu trường Mầm non Phú Minh phân công phụ trách lớp mẫu giáo nhỡ B2 với sĩ số là 39 học sinh, gồm 21 nam và 18 nữ.

Lớp có 02 giáo viên chủ nhiệm, có trình độ chuyên môn vững vàng, yêu nghề mến trẻ, tận tâm với công việc.

2.2.2. Thuận lợi:

- ***Về phía nhà trường:***

- BGH nhà trường luôn quan tâm tới việc xây dựng môi trường thân thiện, học sinh tích cực, lấy trẻ làm trung tâm và đã mời giảng viên dày dặn kinh nghiệm về tập huấn tại trường với chuyên đề xây dựng môi trường lớp học lấy trẻ làm trung tâm theo hướng tiếp cận Reggio.
- Lớp học rộng, thoáng có đủ đồ dùng cho các lớp theo thông tư 02 và theo nhu cầu của lớp
- Nhà trường có khuôn viên rộng, có đủ đồ chơi ngoài trời, khu vườn rau, đang cải tạo khu vườn quả.

Một số giải pháp xây dựng môi trường giáo dục lấy trẻ làm trung tâm lấy cảm hứng từ Reggio Emilia trong trường mầm non

- **Về phía giáo viên:**
- Giáo viên ở lớp đoàn kết, có sáng tạo trong công tác xây dựng môi trường lớp học.
- **Về phía trẻ:**
- Trẻ ngoan, có nề nếp, thích đi học

2.2.3. Khó khăn:

* Về phía giáo viên:

- Giáo viên chưa có nhiều kinh nghiệm về việc xây dựng môi trường lớp học lấy trẻ làm trung tâm theo hướng tiếp cận Reggio.

* Về trang bị đầy đủ đồ dùng, trang thiết bị dạy học:

- Chủ yếu là các đồ dùng, đồ chơi mua sẵn, sản xuất hàng loạt, chất liệu gỗ nhưng chưa có nhiều nguyên liệu thiên nhiên.

* Về phía trẻ:

- Trẻ chưa có nhiều kỹ năng chơi với các nguyên vật liệu từ thiên nhiên

Kết quả khảo sát đầu năm

- Kết quả khảo sát thực tế giáo viên và trẻ (Thời điểm tháng 9/2022)

TT	Nội dung	TS	Đầu năm			
			Đạt		Chưa đạt	
			Số GV	Tỉ lệ %	Số GV	Tỉ lệ %
1	Cách lập kế hoạch xây dựng môi trường lấy trẻ làm trung tâm lấy cảm hứng từ Reggio Emilia?	16	5	31	11	69
2	Khả năng sắp xếp học liệu, tạo hình tại các góc chơi lấy cảm hứng từ Reggio Emilia	16	7	44	9	56
3	Khả năng sưu tầm, tìm kiếm nguồn nguyên vật liệu thiên nhiên từ các nguồn khác nhau nhằm xây dựng môi trường thân thiện, gần gũi, trẻ dễ hoạt động	16	5	31	11	69

Một số giải pháp xây dựng môi trường giáo dục lấy trẻ làm trung tâm lấy cảm hứng từ Reggio Emilia trong trường mầm non

TT	Nội dung	TS	Đầu năm			
			Đạt		Chưa đạt	
			Số GV	Tỉ lệ %	Số GV	Tỉ lệ %
4	Khả năng xây dựng các hoạt động trải nghiệm, khám phá theo hướng lấy cảm hứng từ Reggio Emilia	16	6	37	10	63
5	Tổ chức hướng dẫn trẻ khai thác và sử dụng môi trường có hiệu quả	16	5	31	11	69
6	Tạo cơ hội cho trẻ bộc lộ hết khả năng của mình	16	5	31	11	69
7	Huy động sự tham gia của phụ huynh tạo sự thống nhất trong thực hiện xây dựng trường mầm non lấy trẻ làm trung tâm	16	7	44	9	56
TT	Nội dung	TS	Đầu năm			
			Đạt		Chưa đạt	
			Số trẻ	Tỉ lệ %	Số trẻ	Tỉ lệ %
1	Trẻ tích cực tham gia hoạt động trong môi trường lớp học	39	12	31	27	69
2	Trẻ thể hiện sự thoải mái, vui vẻ giao tiếp với bạn bè tại lớp	39	15	38	24	62
3	Hứng thú và sáng tạo với các nguyên vật liệu tại các góc chơi	39	12	31	27	69

3. Những giải pháp mới và cách thực hiện giải pháp:

Phương pháp Reggio Emilia tin rằng, môi trường chính là người thầy thứ 3 (sau cha mẹ và thầy cô), đóng vai trò quan trọng trong quá trình học tập của một đứa

Một số giải pháp xây dựng môi trường giáo dục lấy trẻ làm trung tâm lấy cảm hứng từ Reggio Emilia trong trường mầm non

trẻ. Môi trường học tập ấy, theo Loris Malaguzzi, phải thể hiện sự sống động, linh hoạt, thách thức tìm tòi, nuôi dưỡng sự sáng tạo thông qua việc tương tác với các vật dụng bằng tay hoặc các hoạt động sáng tạo nghệ thuật. Đó cũng là nơi mỗi đứa trẻ được khuyến khích khám phá và có đủ điều kiện để thực hiện những “thí nghiệm” thỏa mãn sự tò mò của riêng mình.

Môi trường có không gian, cách sắp xếp phù hợp, gần gũi, quen thuộc với cuộc sống thực hàng ngày của trẻ; phản ánh kinh nghiệm, văn hóa của địa phương; luôn thay đổi để tạo ra sự hấp dẫn mới lạ đối với trẻ.

Các trang thiết bị và nguồn tài nguyên mở khuyến khích sự tò mò, óc sáng tạo và giao tiếp. Hình ảnh và mô tả trên các bức tường kể những câu chuyện về quá trình học tập của trẻ. Ở Reggio, mọi người đều xem xét cẩn thận việc tận dụng không gian, và có một khẩu hiệu: "mọi không gian đều có mục đích". Điều này có nghĩa là luôn chú ý quan sát các không gian khác nhau để lập kế hoạch và sử dụng tốt nhất.

3.1. Giải pháp 1: Lập kế hoạch xây dựng môi trường lấy trẻ làm trung tâm

Nhận thức được tầm quan trọng của việc lập kế hoạch vào đầu năm học, tôi đã lập kế hoạch xây dựng môi trường giáo dục lấy trẻ làm trung tâm theo hướng Reggio xuyên suốt cả năm học cho lớp. Hơn nữa, muốn phát huy tính tích cực, chủ động, sáng tạo, đạt hiệu quả thì cần lập kế hoạch để khi xây dựng môi trường không bị trùng lặp các nội dung, nắm được những hoạt động cần làm theo từng tháng, có tinh thần chuẩn bị chu đáo hơn. Căn cứ nhiệm vụ năm học 2022 – 2023 của trường, căn cứ hướng dẫn và kế hoạch của tổ chuyên môn. Căn cứ vào tình hình thực tế của địa phương, của lớp, của giáo viên, tôi đã lập kế hoạch “Xây dựng môi trường lớp học lấy trẻ làm trung tâm theo hướng Reggio”

Kế hoạch cụ thể như sau: Ví dụ: Lập kế hoạch giáo dục tháng 9, 10.

Tháng	Nội dung	Mục tiêu	Hình thức thực hiện
Tháng 9	Rà soát về cơ sở vật chất trong lớp Huy động sự ủng hộ phụ huynh đến lao động, dọn vệ sinh môi trường giúp giáo viên	Nắm được số lượng, chủng loại đồ dùng đã được cấp phát khi nhận lớp. Lớp học được vệ sinh sạch sẽ, cải tạo quang cảnh khu vực vườn trường, dọn sạch cỏ dại, bổ sung, trồng cây xanh...	Sắp xếp đồ dùng, đồ chơi theo hộp có mã hoá Tuyên truyền

Một số giải pháp xây dựng môi trường giáo dục lấy trẻ làm trung tâm lấy cảm hứng từ Reggio Emilia trong trường mầm non

Tháng	Nội dung	Mục tiêu	Hình thức thực hiện
Tháng 10	Tham dự các lớp tập huấn do phòng giáo dục và nhà trường tổ chức với chuyên đề: Xây dựng môi trường lớp học lấy trẻ làm trung tâm theo hướng Reggio Lập kế hoạch xây dựng môi trường trong lớp học Họp phụ huynh đầu năm Tìm kiếm các nguyên vật liệu thiên nhiên theo hướng Reggio Trang trí, tạo môi trường theo chủ đề, sự kiện 20.10 trong tháng	Hiểu rõ về ý nghĩa, mục đích, yêu cầu của chuyên đề từ đó có kế hoạch cho lớp mình Có kế hoạch cụ thể để xây dựng môi trường phát huy tính, tích cực, chủ động, sáng tạo của trẻ. Giúp phụ huynh hiểu và thấy được tầm quan trọng của môi trường đối với sự phát triển của trẻ Đưa thiên nhiên vào từng góc chơi của trẻ Trẻ được thoải sức sáng tạo theo dự án, sự kiện (thông qua cuộc thi “Khoảnh khắc yêu thương” qua ảnh Làm phong phú các góc chơi, các bài tập của trẻ	Học tập, trao đổi, tham khảo tài liệu... Phối hợp với giáo viên cùng lớp sử dụng máy tính lập kế hoạch bằng văn bản, có sự thống nhất công việc cần làm Tuyên truyền, vận động phụ huynh đóng góp nguyên vật liệu thiên nhiên, ngày công...để phối hợp với cô trong công tác xây dựng môi trường Vận động phụ huynh, người thân, bạn bè Trẻ cùng cô tham gia tích cực vào sự kiện chào mừng 20.10 Cô và trẻ cùng tạo ra một số đồ dùng đồ chơi tự làm

Một số giải pháp xây dựng môi trường giáo dục lấy trẻ làm trung tâm lấy cảm hứng từ Reggio Emilia trong trường mầm non

Tháng	Nội dung	Mục tiêu	Hình thức thực hiện
	Bổ sung các đồ dùng, đồ chơi từ thiên nhiên		

Tương tự như vậy, tôi lập kế hoạch xây dựng môi trường lấy cảm hứng từ Reggio cho đến hết năm học.

Một số giải pháp xây dựng môi trường giáo dục lấy trẻ làm trung tâm lấy cảm hứng từ Reggio Emilia trong trường mầm non

Kết quả: Sau khi lập kế hoạch cho việc xây dựng môi trường giáo dục lấy trẻ làm trung tâm theo hướng Reggio, tôi cảm thấy chủ động hơn trong công việc, xác định được công việc trọng tâm hàng tháng mà không bị chông chéo.

3.2. Giải pháp 2. Tham quan, học tập kinh nghiệm

Ông bà có câu “Đi một ngày đàng, học một sàng khôn” đi nhiều nơi giúp mở mang, thu nhặt thêm kiến thức, kinh nghiệm. Để có thêm kiến thức trong việc xây dựng môi trường giáo dục lấy trẻ làm trung tâm theo hướng Reggio, tôi thiết nghĩ bản thân tìm hiểu, học tập từ tài liệu, sách báo, từ bạn đồng nghiệp trong trường và từ những trường bạn, từ những cuộc thi đồ dùng đồ chơi do ngành giáo dục tổ chức...

Là một ngôi trường mới nên ngay từ đầu năm học, Ban giám hiệu nhà trường đã có định hướng, sắc thái riêng cho ngôi trường Phú Minh. Nhận thấy được việc xây dựng môi trường theo hướng Reggio sẽ mang lại nhiều sự sáng tạo, tích cực, phát triển tư duy, tưởng tượng...cho trẻ độ tuổi mầm non nên nhà trường đã mời các chuyên gia có kinh nghiệm về giảng bài cũng như hướng dẫn thực hành trực tiếp tại trường. Ban giám hiệu luôn tạo điều kiện để 100% giáo viên được tham gia học tập, tham dự các lớp tập huấn, các buổi chuyên đề do ngành tổ chức. Sau khi dự chuyên đề xong, trong buổi họp tổ, khối, giáo viên cùng nhau phân tích chuyên đề sẽ áp dụng như thế nào cho phù hợp với tình hình nhà trường, đặc điểm học sinh của từng lớp, tránh trường hợp vận dụng một cách dập khuôn, máy móc.

Với mong muốn giúp các giáo viên được tiếp cận được với phương pháp Reggio Emilia, trường đã mời giảng viên – Ms Linh Lê tổ chức lớp tập huấn trực tiếp nhằm hiểu được những giá trị về hướng tiếp cận Reggio Emilia trong giáo dục trẻ mầm non tại Ý (Italia), trên thế giới và Việt Nam hiện nay.

Bên cạnh đó, buổi tập huấn giúp giáo viên có những hướng đổi mới tích cực và hiệu quả trong việc áp dụng các phương pháp giáo dục tiên tiến. Bản thân mỗi giáo viên được tìm hiểu về nguồn gốc phương pháp giáo dục Reggio Emilia, triết lý giáo dục, những đặc trưng của phương pháp Reggio Emilia. Cùng thảo luận, chia sẻ, đặt ra những câu hỏi với giảng viên để có thể ứng dụng trong giáo dục trẻ cũng như xây dựng môi trường lớp học theo hướng tiếp cận Reggio Emilia một cách có hiệu quả và phù hợp với điều kiện thực tế của nhà trường.

Một số giải pháp xây dựng môi trường giáo dục lấy trẻ làm trung tâm lấy cảm hứng từ Reggio Emilia trong trường mầm non

Ảnh buổi tập huấn trực tiếp với chuyên gia Lê Linh tại trường

Tổ chức các hoạt động giao lưu, trao đổi về kinh nghiệm trong nhà trường giữa các tổ khối, giữa GV có nhiều kinh nghiệm với GV ít kinh nghiệm, giữa các GV có năng khiếu, có năng lực tốt với giáo viên hạn chế về năng khiếu. Đây là biện pháp hữu hiệu nhất để động viên giáo viên tích cực tự học, khiêm tốn học hỏi, sẵn sàng chia sẻ, luôn cầu thị tiến bộ, thường xuyên trao đổi với đồng nghiệp; Ban giám hiệu nhà trường luôn quan tâm sâu sát, đi đầu gương mẫu, cùng học hỏi - cùng làm với giáo và là bộ phận kết nối, là trung tâm tạo ra một môi trường học hỏi chuyên môn tích cực.

Ảnh họp giao lưu, chia sẻ, sinh hoạt chuyên môn của nhà trường

Hơn nữa, với phương châm “Trăm nghe không bằng một thấy”, nhà trường đã tổ chức cho giáo viên được trực tiếp tham quan, học hỏi ở các trường bạn có cùng ý tưởng về xây dựng môi trường giáo dục theo hướng Reggio. Qua buổi tham quan đó, giáo viên đã học hỏi được rất nhiều từ trường bạn.

Ảnh tham quan cơ sở giáo dục Little Me

Thông qua việc học tập đó, tôi có thêm nhiều kinh nghiệm, hiểu biết để học tập cách xây dựng môi trường giáo dục theo hướng Reggio ở trường của tôi. Tôi cũng học hỏi được cách tìm những nguồn nguyên vật liệu thông minh, đa dạng về chủng loại, tạo ra những đồ dùng, đồ chơi mời gọi, thu hút trẻ hoạt động tích cực hơn.

Một số giải pháp xây dựng môi trường giáo dục lấy trẻ làm trung tâm lấy cảm hứng từ Reggio Emilia trong trường mầm non

3.3. Giải pháp 3: Tìm kiếm các nguyên vật liệu thiên nhiên theo định hướng Reggio

Tìm kiếm các nguyên vật liệu thiên nhiên là một trong những giải pháp để việc xây dựng môi trường giáo dục theo hướng Reggio thành công.

Nguyên vật liệu từ thiên nhiên: Vỏ ốc, vỏ sò, rơm, gỗ, tre, trúc, lá cây, cành cây, hạt hạt, quả khô...những nguyên vật liệu này dễ tìm thấy và gần gũi với trẻ.

Ảnh tìm kiếm nguyên vật liệu thiên nhiên

Khi tìm được những nguyên liệu, việc xây dựng môi trường trở lên dễ dàng hơn. Ý tưởng xây dựng môi trường lớp học phong phú hơn nhờ những nguyên liệu này. Nguyên vật liệu tái chế: chai nhựa, giấy bìa, tạp chí, thùng giấy...Đây là nguồn nguyên liệu vô cùng phong phú, dễ kiếm để làm thành những món đồ dùng, đồ chơi đa dạng, hấp dẫn trẻ.

Trong quá trình sưu tầm, tôi lựa chọn các nguyên vật liệu sao cho phù hợp với việc xây dựng môi trường trong lớp, đảm bảo vệ sinh sạch sẽ, đẹp mắt, hấp dẫn, an toàn để bảo quản và cất giữ.

Sau đó, tôi phân loại, sắp xếp vào các góc chơi. Các nguyên liệu được để vào trong hộp, trong rổ và được gắn tên, có kí hiệu riêng, luôn để trong trạng thái mở để trẻ dễ lấy, dễ cất khi chơi với các nguyên vật liệu cũng như khi sưu tầm được.

Ảnh các nguyên vật liệu từ thiên nhiên được sắp xếp trên giá

3.4. Giải pháp 4: Xây dựng môi trường giáo dục bên trong và bên ngoài lớp học

Một số giải pháp xây dựng môi trường giáo dục lấy trẻ làm trung tâm lấy cảm hứng từ Reggio Emilia trong trường mầm non

3.4.1: Xây dựng môi trường giáo dục bên trong lớp học

Ở Reggio, các không gian được thiết kế để cho phép từng đứa trẻ và từng nhóm trẻ có cơ hội vui chơi, tìm hiểu và khám phá, giao tiếp mỗi ngày.

Các nguyên tắc cơ bản để thiết lập môi trường là:

Không gian cần phải thích hợp với lứa tuổi và sự phát triển của tất cả các trẻ em để trẻ có thể tiếp cận phù hợp và tương tác bên trong nó.

Các không gian cần phải được an toàn, nhiệt độ thích hợp và không nguy hiểm.

Không gian - cả trong nhà và ngoài trời - tốt nhất là luôn sẵn sàng mọi lúc để trẻ có thể lựa chọn các hoạt động và theo đuổi sở thích của mình.

*** Sắp xếp không gian hợp lý:**

Lớp tôi có thuận lợi là có diện tích phòng lớn, tôi đã nghiên cứu vị trí để sắp xếp các góc chơi sao cho hợp lý, đảm bảo nguyên tắc:

Động – tĩnh:

Số lượng các góc chơi phù hợp với diện tích phòng chơi

Các điều kiện ngoại cảnh (Gần nguồn nước, gần cửa sau...)

*** Thiết kế các góc chơi phù hợp, tiện lợi, đa dạng, phong phú:**

Hoạt động ở các góc là một hình thức hoạt động đặc biệt trong đời sống của trẻ mầm non, đó là nơi trẻ thỏa mãn sở thích, nhu cầu vui chơi, nhận thức và cảm nhận về thế giới xung quanh. Vì vậy, việc sắp xếp, bố trí các góc chơi phù hợp, thuận tiện, dễ tìm, dễ nhìn, dễ lấy là rất quan trọng.

Khi sắp xếp các góc chơi tôi luôn đảm bảo nguyên tắc:

Góc hoạt động cần yên tĩnh bố trí xa góc hoạt động ồn ào, góc thư viện/sử dụng sách, tranh ở những nơi nhiều ánh sáng...

Thiết kế các góc chơi phù hợp diện tích lớp, độ tuổi.

Các góc hoạt động chính được duy trì thường xuyên.

Có đủ đồ chơi và phương tiện đặc trưng của từng góc

Gần gũi, quen thuộc với cuộc sống thực hàng ngày của trẻ

Có sự phân chia giữa các góc rõ rệt, phù hợp; Lựa chọn và đặt các góc chơi phân vai ở 1 khu vực, các góc chơi học tập ở một khu vực khác tránh chồng chéo và làm ảnh hưởng đến nhau khi trẻ tham gia chơi. Đảm bảo cho trẻ di chuyển dễ dàng giữa các góc mà không va chạm vào nhau hoặc vấp ngã hay va chạm vào đồ vật.

Các góc chơi: Được phân thành 2 khu vực riêng biệt:

a. Khu vực các góc chơi phân vai

- Góc gia đình, bán hàng, bác sĩ

Một số giải pháp xây dựng môi trường giáo dục lấy trẻ làm trung tâm lấy cảm hứng từ Reggio Emilia trong trường mầm non

b. Khu vực các trò chơi học tập và nghệ thuật:

- *Góc khám phá:* Tại góc chơi này trẻ được tự do trải nghiệm những điều lý thú, những thí nghiệm tuyệt vời, chế tạo 1 vài sản phẩm mang tính khoa học... Trong Reggio thì đồ dùng chỉ đơn giản là những chiếc bàn gương là nguồn hấp dẫn vô tận đối với trẻ nhỏ khi mời gọi các em khám phá và thúc đẩy sự tự nhận thức của mình. Trẻ sẽ nhìn thấy chính mình và bạn bè trong khi chơi, và sẽ dành thời gian dài tương tác với hình ảnh phản chiếu của mình trong gương.

- *Xưởng nghệ thuật:* Xưởng nghệ thuật trong Reggio Emilia lấp đầy những nguyên vật liệu thiên nhiên, các tác phẩm sáng tạo của trẻ. Trẻ em sử dụng các vật liệu trong “xưởng nghệ thuật” để thể hiện những suy nghĩ và hiểu biết của trẻ về những gì trẻ suy nghĩ hay đã học được trong các dự án.

Ảnh góc: Xưởng nghệ thuật

Một số giải pháp xây dựng môi trường giáo dục lấy trẻ làm trung tâm lấy cảm hứng từ Reggio Emilia trong trường mầm non

c - Góc đọc sách: Một góc nhỏ cố định trong lớp học sao cho không gian này tránh xa được sự nhộn nhịp của lớp học. Tôi chọn một nơi có ánh sáng tốt từ nguồn sáng tự nhiên và cả nhân tạo để trẻ hoạt động tích cực nhất có thể.

Ảnh góc đọc sách

Đồng thời khi sắp xếp các góc chơi tôi lưu ý một vài điều sau:

Góc phân vai và xây dựng được bố trí cạnh nhau và không phân vách vì tôi muốn tạo mối liên kết giữa hai góc để trẻ có thể giao lưu với nhau giữa hai nhóm. Qua cách bố trí, sắp đặt các mảng, các góc chơi hợp lý ở lớp mình tôi nhận thấy: trẻ sẽ hoạt động tích cực hơn, có hiệu quả cao hơn. Trẻ được trao đổi giao lưu với nhau thoải mái mà không ảnh hưởng đến các góc khác. Trẻ có không gian riêng tư yên tĩnh để hoạt động, thỏa mãn nhu cầu hoạt động, sự sáng tạo của trẻ.

** Trang trí, làm đồ dùng trong các góc chơi theo hướng mở, linh hoạt:*

Khi trang trí, tôi cũng đảm bảo nguyên tắc:

- + Vừa tầm mắt trẻ (không quá cao hoặc quá thấp)
- + Màu sắc: Tranh ảnh màu sắc hài hòa, sinh động, ngộ nghĩnh, không rực rỡ, không lộn lộn.
- + Luôn có nội quy góc chơi để trẻ tuân theo, đầy đủ ký hiệu góc chơi để trẻ đeo, phân biệt các góc rõ ràng.
- + Hình ảnh rõ ràng, cụ thể, không quá nhiều hình ảnh.

Ảnh đồ dùng, đồ chơi góc nấu ăn

Ở góc toán, tôi đã thiết kế rất nhiều bảng bài tập để trẻ thực hành: Về toán: Ôn số, các bài tập phát triển tư duy, các đồ chơi từ nguyên vật liệu thiên nhiên: Hạt hạt, cát, hoa quả khô, cành cây khô, đá...

Một số giải pháp xây dựng môi trường giáo dục lấy trẻ làm trung tâm lấy cảm hứng từ Reggio Emilia trong trường mầm non

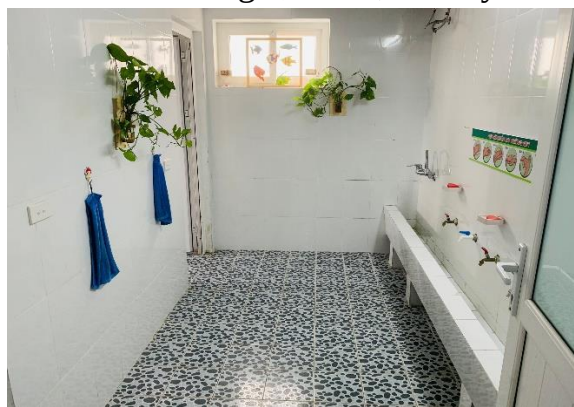
Ảnh góc học toán

Ở góc thực hành kỹ năng cuộc sống, tôi đã thiết kế rất nhiều bài tập để trẻ thực hành kỹ năng đơn giản: Cài khuy, kéo khóa, đóng mở khóa nhựa, rót, đong, đo, mức nước, gấp khăn...

Ảnh góc kỹ năng thực hành cuộc sống

Để thỏa mãn nhu cầu chơi, kích thích tính tò mò, ham hiểu biết của trẻ tôi không chỉ xây dựng môi trường trong lớp học mà tôi còn xây dựng khu vực hiên chơi, lan can, hiên sau, nhà vệ sinh... Bằng hình ảnh bắt mắt, phù hợp, như hình ảnh ký hiệu nhà vệ sinh, quy trình rửa tay, hình ảnh bé trai bé gái, và một số cây cảnh

Ảnh nhà vệ sinh

**** Chuẩn bị đồ dùng, học liệu, đa dạng, hấp dẫn, tận dụng phế liệu và vật liệu từ thiên nhiên, nguyên vật liệu thông minh.***

Một số giải pháp xây dựng môi trường giáo dục lấy trẻ làm trung tâm lấy cảm hứng từ Reggio Emilia trong trường mầm non

Việc bày trí các nguyên vật liệu sao cho giúp trẻ tập trung vào chúng và chiêm ngẫm cho những ý tưởng hoạt động của trẻ với chúng. Điều quan trọng là vị trí trưng bày các nguyên vật liệu phải mang tính thẩm mỹ, trẻ nhìn thấy được và có khả năng sử dụng chúng. Màu sắc tổng quan hài hòa và việc bày trí nắm bắt sẽ thu hút được sự chú ý của trẻ, truyền cảm hứng cho trẻ khám phá, sáng tạo và có thể đề ra một chủ đề nào đó.

Nguyên vật liệu thông minh góc học tập

Các nguyên vật liệu tự nhiên được đựng trong các khay, rổ mây, thớt gỗ hay trên một lá cây lớn nhằm cho trẻ dễ dàng tiếp cận, sử dụng chúng, không giới hạn, ngăn cản trẻ hoạt động. Các nguyên vật liệu cùng nhóm sẽ được đặt cạnh nhau. Điều này sẽ giúp trẻ phân biệt sự khác nhau giữa các nguyên vật liệu dễ dàng hơn.

Nguyên vật liệu thông minh sắp xếp theo nhóm trên giá kệ

Bày trí nguyên vật liệu thật đẹp mắt được xem là một phần rất quan trọng trong việc thiết kế môi trường học tập cho trẻ. Trong quá trình quan sát trẻ chơi, giáo viên có thể thay đổi, bổ sung nguyên vật liệu sao cho phù hợp với hứng thú, tò mò của trẻ.

Trong một môi trường học tập lấy trẻ làm trung tâm, mời gọi trẻ khám phá trải nghiệm không thể thiếu một yếu tố thiết yếu đó chính là các nguyên vật liệu rời. Các nguyên vật liệu rời chính là các nguyên vật liệu và các thiết bị mà có thể di chuyển, mang theo khắp nơi và kết hợp được với các nguyên vật liệu khác tạo ra những cơ

Một số giải pháp xây dựng môi trường giáo dục lấy trẻ làm trung tâm lấy cảm hứng từ Reggio Emilia trong trường mầm non

hội chơi không có giới hạn [6]. Loris Malaguzzi từng nói “Cơ hội chúng ta cho những đứa trẻ càng đa dạng thì động lực thúc đẩy càng mãnh liệt và kinh nghiệm trẻ có được càng phong phú”.

Ảnh các nguyên vật liệu rời

Ngoài ra, tôi đã chuẩn bị thêm đồ dùng, học liệu, đa dạng, hấp dẫn, tận dụng phế liệu có thể tái chế và vật liệu từ thiên nhiên để trẻ hoạt động hứng thú tích cực. Tận dụng các nguyên vật liệu để làm đồ chơi cho trẻ: Ngoài những đồ dùng, đồ chơi mua sẵn tôi tận dụng những nguyên vật liệu ở dạng phế liệu sẵn có, dễ kiếm như: Các loại hạt, quả khô, hoa khô, cành cây, bìa catton, xốp, giấy báo có trang bìa quảng cáo, chai nhựa, vỏ hộp sữa chua, vải vụn... Tận dụng những nguyên vật liệu thiên nhiên như: vỏ ngao, vỏ hến, hạt gấc, hạt nhãn, hạt na, bẹ ngô khô, lõi ngô khô, rom khô, lá cây khô, vỏ cây, chiếu... tất cả những nguyên vật liệu cần đảm bảo an toàn, không gây độc hại, không sắc nhọn, không nặng nề đối với trẻ. Từ những nguyên vật liệu trên tôi làm ra rất nhiều đồ chơi ở các góc cho trẻ.

Ví dụ: Tôi dùng chai, hộp nhựa làm ra một số đồ dùng trong gia đình như: làn, bàn là, bàn ghế, cốc chén, đèn trang trí.... Dùng lá cây làm con nhé, làm con mèo, làm đồng hồ, vòng tay...

Ảnh đồ dùng, đồ chơi từ các nguyên vật liệu thiên nhiên

Đồ dùng học liệu tôi không chỉ tự mình chuẩn bị mà còn khuyến khích trẻ tham gia chuẩn bị. Việc chuẩn bị đồ dùng học liệu được tôi phân loại theo chất liệu, chủng loại, bằng cách tôi chuẩn bị trước những hộp học liệu có đánh dấu kí hiệu để trẻ sưu tầm và mang đến bỏ vào hộp theo đúng kí hiệu.

Một số giải pháp xây dựng môi trường giáo dục lấy trẻ làm trung tâm lấy cảm hứng từ Reggio Emilia trong trường mầm non

Ví dụ:

- + Hộp màu xanh lá cây gắn chữ cái là hộp để trẻ bỏ lá khô như: Lá dừa, lá chuối, lá mít, lá đa...
- + Hộp màu xanh nước biển gắn số là hộp để trẻ bỏ bẹ ngô, lõi ngô...
- + Hộp màu hồng gắn mặt thú là hộp để trẻ bỏ các loại hạt như: Hạt gấc, hạt nhãn, hạt đậu...

Những loại nguyên liệu, học liệu được cô và trẻ sưu tầm, phân loại theo chất liệu chủng loại sau đó cô tiếp tục phân loại theo mục đích sử dụng. Phân theo góc chơi, chủ đề chơi...

Ví dụ:

- + Lá cây, lõi ngô, bẹ ngô, đĩa CD tôi phân ở góc nghệ thuật để trẻ hoạt động.
- + Các loại hạt, vỏ ngao, hến, băng dính nhám thì để ở góc học tập...
- + Góc phân vai, xây dựng, khám phá khoa học được chuẩn bị những hộp, vỏ nhựa, hạt ...

Những đồ dùng học liệu đó không để cố định ở 1 góc nào, cũng không áp đặt trẻ cách sử dụng mà có thể thay đổi vị trí, mục đích sử dụng, cách sử dụng tùy vào sự sáng tạo, ý tưởng của trẻ, tùy vào nội dung, chủ đề mà trẻ đang thực hiện. Qua việc chuẩn bị đồ dùng, học liệu từ thiên nhiên, sẵn có ở địa phương tôi nhận thấy đồ dùng, học liệu của lớp cho trẻ hoạt động tăng lên về số lượng, phong phú, đa dạng về màu sắc, chủng loại, chất liệu, kiểu dáng... trẻ hứng thú, tích cực trong hoạt động. Qua đó còn giáo dục trẻ tiết kiệm, bảo vệ môi trường...

3.4.2. Xây dựng môi trường giáo dục bên ngoài lớp học

Ở Reggio môi trường giáo dục bên trong và bên ngoài lớp học đều quan trọng. Các không gian đó được thiết kế để cho phép từng đứa trẻ và từng nhóm trẻ có cơ hội vui chơi, tìm hiểu và khám phá, giao tiếp và phát triển các mối quan hệ mỗi ngày. Đây cũng là nơi trẻ có thể được hoạt động hoặc yên tĩnh, quan sát những người khác. Do đó phải xác định rõ mục tiêu của các môi trường trong, ngoài để tổ chức cho trẻ hoạt động

Ảnh khuôn viên bên ngoài lớp học

Một số giải pháp xây dựng môi trường giáo dục lấy trẻ làm trung tâm lấy cảm hứng từ Reggio Emilia trong trường mầm non

Trường mầm non nơi tôi đang công tác có diện tích đất đủ rộng, nhà trường đang trong quá trình quy hoạch, bố trí các khu vực cho trẻ hoạt động vui chơi, sinh hoạt. Ban giám hiệu nhà trường đang lên kế hoạch xây dựng trường học công viên có đầy đủ các khu như sân tập thể dục cho trẻ toàn trường, khu chơi thể thao (cột bóng rổ, thang leo, sân chơi bóng đá mini...); khu vực chơi với đồ chơi ngoài trời (cầu trượt, đu quay, đu bay, bập bênh, nhà bóng...); khu vực chơi “giao thông”; khu vực chơi với đất, cát, nước, đá, sỏi...; khu vực trẻ trồng rau, trồng cây và chăm sóc cây cối, con vật nuôi; khu chơi với các nhân vật cổ tích, hay còn gọi là “vườn cổ tích”; khu “sân khấu ngoài trời”, khu trồng cỏ, trồng hoa, trồng cây cảnh, cây ăn quả, cây bóng mát trên sân trường; khu tạo sân cỏ... hệ thống đường đi lồi lại trên sân.

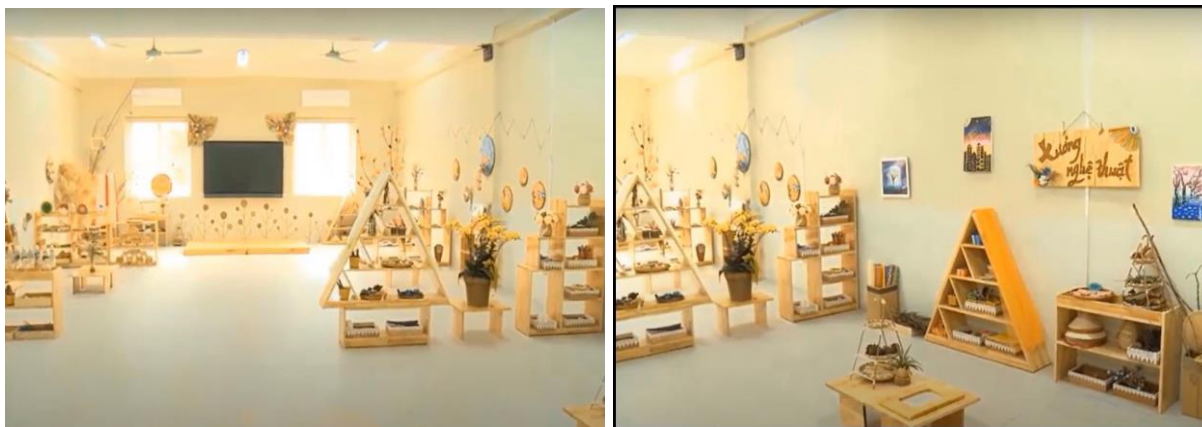
Vì trường mới nên các khu vực ngoài trời đang được quy hoạch dần dần. Khu vườn rau của bé đã và đang được nhà trường quy hoạch. Khu vực này vừa giúp trẻ được tham gia trải nghiệm, học tập, vừa giúp nhà trường có được nguồn rau sạch cho học sinh ăn bán trú tại trường. Những luống rau xanh mướt là nguồn kích thích lòng yêu thiên nhiên ở trẻ.

Ảnh khu vực ngoài trời – Khu vườn rau

Trong Reggio Emilia, không gian trải nghiệm ngoài lớp học là một phần không thể thiếu để trẻ được hoạt động tích cực mọi lúc, mọi nơi. Nơi đây trẻ được trải nghiệm nhiều mặt hơn của đời sống xã hội. Được sự giúp đỡ của trường bạn mà trường chúng tôi đã xây dựng được khu trải nghiệm sáng tạo – Quảng trường thu nhỏ - vô cùng đẹp, hấp dẫn và thu hút trẻ.

Một số giải pháp xây dựng môi trường giáo dục lấy trẻ làm trung tâm lấy cảm hứng từ Reggio Emilia trong trường mầm non

Ảnh không gian trải nghiệm chung của trường

Cần đa dạng, phong phú, kích thích sự phát triển của trẻ qua các trang thiết bị ngoài trời; kích thích các vận động khác nhau của trẻ. Tận dụng các nguồn nguyên vật liệu sẵn có ở địa phương để trẻ khám phá, đặc biệt là nguồn nguyên liệu tự nhiên và phế liệu. Môi trường giáo dục trong trường mầm non gồm môi trường bên trong và môi trường bên ngoài lớp học. Cả hai môi trường này đều rất quan trọng đến việc dạy và học của cô và trẻ. Trẻ em sẽ tham gia vào các hoạt động và các loại trò chơi khác nhau tùy thuộc vào môi trường mà trẻ đang ở đó. Vì vậy trẻ cần có cơ hội để chơi và học ở môi trường bên trong và môi trường bên ngoài lớp học.

Có thể nói việc xây dựng môi trường giáo dục trong trường mầm non đáp ứng yêu cầu chuyên đề xây dựng trường mầm non lấy trẻ làm trung tâm là thực sự cần thiết và rất quan trọng. Nó được ví như người giáo viên thứ hai và theo Reggio Emilia, môi trường là người thầy thứ ba trong công tác tổ chức, hướng dẫn cho trẻ nhằm thỏa mãn nhu cầu vui chơi và hoạt động của trẻ, thông qua đó, nhân cách của trẻ được hình thành và phát triển toàn diện. Một môi trường sạch sẽ, an toàn, có sự bố trí khu vực chơi và học trong lớp và ngoài trời phù hợp, thuận tiện có ý nghĩa to lớn không chỉ đối với sự phát triển thể chất của trẻ, mà còn thỏa mãn nhu cầu nhận thức, mở rộng hiểu biết của trẻ, kích thích trẻ hoạt động tích cực, sáng tạo. Xây dựng tốt môi trường giáo dục trong trường mầm non là phương tiện, điều kiện để trẻ phát triển toàn diện về thể chất, ngôn ngữ, trí tuệ, khả năng thẩm mỹ, tình cảm và kỹ năng xã hội, phù hợp với phương châm của Bộ Giáo dục và Đào tạo đã chỉ đạo: "**Học bằng chơi, chơi mà học**".

3.5. Giải pháp 5: Sử dụng có hiệu quả “môi trường” ở trường mầm non.

Việc xây dựng môi trường giáo dục lấy trẻ làm trung tâm đã khó thì việc sử dụng môi trường giáo dục một cách có hiệu quả lại càng khó hơn và cần sự chung tay của tất cả mọi người từ nhà trường – gia đình – xã hội.

Theo tôi để sử dụng một cách có hiệu quả cơ sở vật chất, đồ dùng đồ chơi trong và ngoài lớp học, đảm bảo trẻ mầm non ở trường được an toàn, đáp ứng yêu cầu giáo dục phát triển thể chất, nhận thức, tình cảm, thẩm mỹ cho trẻ là vấn đề giáo

Một số giải pháp xây dựng môi trường giáo dục lấy trẻ làm trung tâm lấy cảm hứng từ Reggio Emilia trong trường mầm non

viên mầm non luôn phải nghiên cứu hàng ngày trong quá trình chăm sóc, giáo dục trẻ.

Ví dụ: Cũng là vườn cây cảnh, hôm nay tôi hướng dẫn trẻ tưới nước cho cây với những dụng cụ vừa sức với trẻ, ngày mai lại hướng dẫn trẻ nhìn ngắm quan sát, phát hiện cây có gì mới so với hôm qua, khuyến khích trẻ trang trí cho vườn cây đẹp hơn, mới lạ hơn với những đồ dùng do cô chuẩn bị và trẻ lựa chọn...Như vậy, việc sử dụng môi trường xung quanh, cơ sở vật chất và đồ dùng đồ chơi vào chăm sóc giáo dục trẻ gắn liền với từng kế hoạch giáo dục của mình đưa ra trong ngày.

Mặt khác, việc sử dụng có hiệu quả môi trường xung quanh, cơ sở vật chất và các đồ dùng đồ chơi còn được lồng ghép vào việc rèn luyện các kỹ năng cho trẻ. Ở trong lớp học, chúng ta tạo thói quen cho trẻ giữ gìn, bảo quản đồ dùng đồ chơi, sắp xếp đồ dùng đồ chơi sau khi chơi xong. Hằng ngày, rèn cho trẻ kỹ năng tự phục vụ như đánh răng rửa mặt, rửa tay, để đồ dùng cá nhân đúng nơi quy định hay kỹ năng lao động trực nhật như sắp xếp bàn ghế đúng nơi quy định, các tổ thay phiên nhau tưới nước cho cây. Ở môi trường ngoài lớp học, chúng ta giáo dục cho trẻ có thói quen bảo vệ môi trường như nhặt rác, bỏ rác đúng nơi quy định, không hái hoa giẫm lên cây, bảo quản các đồ chơi ngoài trời từ đó hình thành cho trẻ thói quen tốt, hành vi văn minh và có được những kỹ năng sống cần thiết ngay từ khi còn nhỏ.

Bên cạnh đó, việc xây dựng môi trường giáo dục và sử dụng có hiệu quả, an toàn, thân thiện thì ý thức của giáo viên và phụ huynh cũng rất quan trọng. Chúng ta cần đưa ra quy định với các bậc phụ huynh như không đưa xe vào trường khi đưa đón con, không giẫm lên hoa lên cỏ, không vứt rác bừa bãi, không mua quà vật cho con mang vào trường, đưa đón trẻ tận tay cho cô giáo. Giáo viên và các thành viên trong nhà trường là người tạo ra một môi trường giáo dục an toàn, hiệu quả thì việc giữ gìn, tôn tạo môi trường xung quanh, cơ sở vật chất trong trường là vô cùng quan trọng. Các giáo viên và thành viên trong trường thay phiên nhau chăm sóc bồn hoa cây cảnh, lao động vệ sinh phong quang trường lớp, luôn đưa ra những ý tưởng sáng tạo trong việc làm mới môi trường đặc biệt là các đồ dùng đồ chơi ở khu vận động phù hợp với trẻ kích thích hứng thú của trẻ.

3.6. Giải pháp 6: Tăng cường công tác tuyên truyền, phối kết hợp với phụ huynh

Xã hội hóa giáo dục mầm non là một bài học thành công trong quá trình thực hiện nhiệm vụ chăm sóc giáo dục trẻ tại trường. Để phụ huynh giúp đỡ, hỗ trợ, hợp tác một cách tích cực, tự giác và có hiệu quả. Vào buổi họp phụ huynh đầu năm học, tôi đã thông qua chương trình giảng dạy của lớp, đặc biệt nhấn mạnh tầm quan trọng, mục đích, ý nghĩa, yêu cầu của công tác xây dựng môi trường học tập đối với trẻ mầm non, thực trạng môi trường của lớp để phụ huynh có ý kiến đóng góp về ý tưởng, công sức, nguyên vật liệu.

Một số giải pháp xây dựng môi trường giáo dục lấy trẻ làm trung tâm lấy cảm hứng từ Reggio Emilia trong trường mầm non

Ảnh sự phối kết hợp với phụ huynh trên trang Zalo lớp

Để việc phối kết hợp giữa phụ huynh và giáo viên được tốt hơn tôi lên kế hoạch hàng tháng và làm thư ngỏ để phụ huynh biết và ủng hộ ngày công, nguyên vật liệu thông minh, nguyên vật liệu tái chế cho việc xây dựng môi trường giáo dục lấy trẻ làm trung tâm của giáo viên ở lớp con em mình theo học. Trước hết, để nâng cao tầm nhận thức của phụ huynh về quan điểm giáo dục lấy trẻ làm trung tâm, tôi và giáo viên cùng lớp đã sưu tầm những bài viết những hình ảnh sinh động gửi tới phụ huynh qua các kênh thông tin như zalo, facebook, trang web nhằm mang lại những kiến thức thiết thực giúp cho phụ huynh hiểu rõ được việc nuôi dạy trẻ theo phương pháp lấy trẻ làm trung tâm là không áp đặt trẻ, luôn tôn trọng trẻ và tạo mọi điều kiện để trẻ được trải nghiệm.

Về phối hợp với nhà trường, tôi vận động phụ huynh cùng tham gia vào các hoạt động chung của trường. Ví dụ: Đề cùng với nhà trường xây dựng môi trường xanh – sạch – đẹp – thân thiện, gia đình đóng vai trò to lớn trong việc chung tay quy hoạch cảnh quan sân vườn ngày một xanh – sạch – đẹp hơn.

Ảnh phụ huynh ủng hộ ngày công lao động cải tạo khung cảnh sư phạm

PHẦN III: KẾT LUẬN VÀ KHUYẾN NGHỊ

1. Kết luận

1.1. Bảng khảo sát cuối năm

Sau 06 tháng nghiên cứu, áp dụng những giải pháp mới, tôi thấy việc tạo môi trường giáo dục lấy trẻ làm trung tâm lấy cảm hứng từ Reggio Emilia của trường tôi đạt được những kết quả đáng kể. Điều đó được thể hiện qua bảng khảo sát cuối năm của trường tôi như sau:

Một số giải pháp xây dựng môi trường giáo dục lấy trẻ làm trung tâm lấy cảm hứng từ Reggio Emilia trong trường mầm non

* Kết quả khảo sát thực tế giáo viên và trẻ (Thời điểm tháng 2/2023)

TT	Nội dung	TS	Đầu năm				Cuối năm			
			Đạt		Chưa đạt		Đạt		Chưa đạt	
			Số GV	Tỉ lệ %	Số GV	Tỉ lệ %	Số GV	Tỉ lệ %	Số GV	Tỉ lệ %
ĐỐI VỚI GIÁO VIÊN										
1	Cách lập kế hoạch xây dựng môi trường lấy trẻ làm trung tâm lấy cảm hứng từ Reggio Emilia?	16	5	31	11	69	15	91	1	9
2	Khả năng sắp xếp học liệu, tạo hình tại các góc chơi lấy cảm hứng từ Reggio Emilia	16	7	44	9	56	16	100	0	0
3	Khả năng sưu tầm, tìm kiếm nguồn nguyên vật liệu thiên nhiên từ các nguồn khác nhau nhằm xây dựng môi trường thân thiện, gần gũi, trẻ dễ hoạt động	16	5	31	11	69	16	100	0	0
4	Khả năng xây dựng các hoạt động trải nghiệm, khám phá theo hướng lấy cảm hứng từ Reggio Emilia	16	6	37	10	63	14	92	2	8
5	Tổ chức hướng dẫn trẻ khai thác và sử dụng môi trường có hiệu quả	16	5	31	11	69	14	92	2	8

Một số giải pháp xây dựng môi trường giáo dục lấy trẻ làm trung tâm lấy cảm hứng từ Reggio Emilia trong trường mầm non

TT	Nội dung	TS	Đầu năm				Cuối năm			
			Đạt		Chưa đạt		Đạt		Chưa đạt	
			Số GV	Tỉ lệ %	Số GV	Tỉ lệ %	Số GV	Tỉ lệ %	Số GV	Tỉ lệ %
ĐỐI VỚI GIÁO VIÊN										
6	Tạo cơ hội cho trẻ bộc lộ hết khả năng của mình	16	5	31	11	69	15	91	1	9
7	Huy động sự tham gia của phụ huynh tạo sự thống nhất trong thực hiện xây dựng trường mầm non lấy trẻ làm trung tâm	16	7	44	9	56	16	100	0	0
ĐỐI VỚI HỌC SINH (KHẢO SÁT 39/39 TRẺ)										
TT	Nội dung	TS	Đầu năm				Cuối năm			
			Đạt		Chưa đạt		Đạt		Chưa đạt	
			Số trẻ	Tỉ lệ %	Số trẻ	Tỉ lệ %	Số trẻ	Tỉ lệ %	Số trẻ	Tỉ lệ %
1	Trẻ tích cực tham gia hoạt động trong môi trường lớp học	39	12	31	27	69	36	92	3	8
2	Trẻ thể hiện sự thoải mái, vui vẻ giao tiếp với bạn bè tại lớp	39	15	38	24	62	38	97	1	2
3	Hứng thú và sáng tạo với các nguyên vật liệu tại các góc chơi	39	12	31	27	69	35	89	4	11

1.2. Hiệu quả của sáng kiến kinh nghiệm

Qua thời gian nghiên cứu và thực nghiệm đề tài: **“Một số giải pháp xây dựng môi trường giáo dục lấy trẻ làm trung tâm lấy cảm hứng từ Reggio Emilia trong trường mầm non”**, tôi đạt được những hiệu quả như sau:

Một số giải pháp xây dựng môi trường giáo dục lấy trẻ làm trung tâm lấy cảm hứng từ Reggio Emilia trong trường mầm non

1.2.1: Đối với giáo viên

- Qua 3 tháng thực hiện các biện pháp trên trong việc xây dựng môi trường học tập cho trẻ ở lớp tôi, bước đầu gặt hái được những kết quả đáng phấn khởi
- Môi trường lớp học đẹp, sạch sẽ, an toàn, thuận tiện
- GV trong lớp phối kết hợp đa dạng các HĐ.

1.2.2: Đối với trẻ:

- Trẻ trực tiếp phát triển hài hòa các lĩnh vực: Thể chất, nhận thức, ngôn ngữ, thẩm mỹ, tình cảm và kỹ năng xã hội.
- Trẻ hào hứng, tích cực tham gia các HĐ tập thể tại lớp, trường.
- Thỏa mãn nhu cầu nhận thức, mở rộng hiểu biết sáng tạo của trẻ
- Trẻ thích đi học.

1.2.3: Đối với phụ huynh

Đa số phụ huynh hưởng ứng nhiệt tình. Giữa nhà trường - giáo viên - phụ huynh có sự hợp tác tích cực. Phụ huynh ủng hộ kinh phí trang trí mới các góc hoạt động trong lớp, trang trí hiên, sân chơi, cầu thang Phụ huynh quyên góp chậu hoa cây cảnh: Cây hoa giấy, cây hoa lộc vùng, hoa đào... Tham gia cùng cô cải đất trồng vườn thiên nhiên, vệ sinh sân trường, đánh rêu sân, tường bồn hoa... làm đẹp, mới cảnh quan trong trường.

1.2.4: Kết luận

Sau quá trình nghiên cứu và ứng dụng đề tài, tôi nhận thấy:

Có thể nói, việc xây dựng môi trường học tập cho trẻ mầm non là thực sự cần thiết và quan trọng trong công tác tổ chức, hướng dẫn trẻ hoạt động nhằm thỏa mãn nhu cầu vui chơi và hoạt động của trẻ. Qua một năm học thực hiện các biện pháp trên trong việc xây dựng môi trường học tập cho trẻ ở lớp tôi, bước đầu gặt hái được những kết quả đáng phấn khởi. Môi trường sạch sẽ, an toàn, có sự bố trí các khu vực chơi và học trong lớp phù hợp, thuận tiện có ý nghĩa to lớn không chỉ đối với sự phát triển thể chất của trẻ mà còn thỏa mãn nhu cầu nhận thức, mở rộng hiểu biết của trẻ, kích thích trẻ hoạt động tích cực, sáng tạo. Không chỉ có vậy, việc xây dựng môi trường hoạt động cho trẻ đã nhận được sự đồng tình ủng hộ, tham gia đóng góp từ phía phụ huynh cả vật chất lẫn tinh thần để thỏa mãn mong đợi của họ đối với sự phát triển của trẻ, giúp trẻ phát triển hài hòa các lĩnh vực: Thể chất, nhận thức, ngôn ngữ, thẩm mỹ, tình cảm và kỹ năng xã hội.

2. Khuyến nghị và đề xuất

Để tiếp tục thực hiện đề tài trên có hiệu quả, phát huy những mặt đã đạt được vào thực tiễn, tôi xin đề xuất những vấn đề sau:

2.1. Đối với ban giám hiệu nhà trường và tổ chuyên môn

Tổ chức cho giáo viên được đi tham quan trường bạn để học tập kinh nghiệm.

Một số giải pháp xây dựng môi trường giáo dục lấy trẻ làm trung tâm lấy cảm hứng từ Reggio Emilia trong trường mầm non

Ban giám hiệu nhà trường tham mưu với các cấp chính quyền xây dựng thêm một số không gian hoạt động cho trẻ, đáp ứng tiêu chuẩn “Trường học công viên” tạo không gian học tập rộng rãi, phong phú, đẹp và chuyên nghiệp hơn.

Tạo điều kiện cho các cô giáo trong trường được học hỏi, trau dồi, rèn luyện thêm về cách xây dựng môi trường giáo dục theo các phương pháp giáo dục tiên tiến trong nước và trên thế giới.

Ban giám hiệu đầu tư thêm các tài liệu, các kênh thông tin ...để giáo viên có thêm tài liệu tham khảo tự nâng cao trình độ chuyên môn, nghiệp vụ của bản thân.

Trong năm học tới, Tổ chuyên môn nên nghiên cứu thêm nội dung này để đưa vào kế hoạch giáo dục, tạo điều kiện giúp cho giáo viên hiểu sâu hơn nữa các phương pháp giáo dục tiên tiến mà Bộ giáo dục, Sở giáo dục và phòng giáo dục đã triển khai.

2.2. Đối với giáo viên:

Luôn coi trẻ là trung tâm trong mọi hoạt động, từ đó thiết kế môi trường phù hợp. Tạo cho các con tâm lý yêu cô, yêu lớp, yêu trường, coi lớp học như ngôi nhà thân thiết thứ 2 của trẻ.

Không ngừng học tập nâng cao trình độ chuyên môn nghiệp vụ, kinh nghiệm, Thường xuyên lắng nghe phản hồi, tích cực tìm hiểu, tiếp thu ý kiến để củng cố, hoàn thiện bản thân.

Trên đây là sáng kiến ***"Một số giải pháp xây dựng môi trường giáo dục lấy trẻ làm trung tâm lấy cảm hứng từ Reggio Emilia trong trường mầm non"***. Bên cạnh những kết quả thu được vẫn không tránh khỏi những hạn chế. Kính mong hội đồng khoa học xem xét và bổ sung, góp ý để tôi có nhiều kinh nghiệm xây dựng môi trường giáo dục lấy cảm hứng từ Reggio Emilia một cách hiệu quả hơn nữa.

Tôi xin trân trọng cảm ơn!

Xác nhận của Hiệu trưởng

Hà Nội, ngày tháng năm 2023
Người viết sáng kiến

Nguyễn Thị Minh Tâm

Nguyễn Thị Minh Hải

Một số giải pháp xây dựng môi trường giáo dục lấy trẻ làm trung tâm lấy cảm hứng từ Reggio Emilia trong trường mầm non

TÀI LIỆU THAM KHẢO

1. NXB giáo dục Việt nam - Chương trình giáo dục mầm non
2. NXB giáo dục Việt Nam - Hướng dẫn thực hành áp dụng quan điểm giáo dục lấy trẻ làm trung tâm trong trường mầm non.
3. NXB giáo dục Việt Nam - Hướng dẫn tổ chức thực hiện chương trình giáo dục mầm non mẫu giáo lớn 5-6 tuổi.
4. Mô đun MN1 - D Xây dựng trường mầm non lấy trẻ làm trung tâm (Dành cho giáo viên)
5. Tài liệu Internet: <http://mndaiquang.pgddailoc.edu.vn/xay-dung-moitruong-giao-duc-lay-tre-lam-trung-tam.html> -----
6. Reggio Emilia - Ứng dụng trong trường mầm non – Dịch từ cuốn sách BRINGING THE REGGIO APPROACH TO YOUR EARLY YEAR PRACTICE. Biên dịch và biên tập : CHI NGUYỄN REGGIO EMILIA – LƯƠNG DŨNG NHÂN – HIEN HOA CAO – NAUYY NGO

DANH MỤC CHỮ CÁI VIẾT TẮT

TT	CHỮ CÁI VIẾT TẮT	NỘI DUNG
1.	CSGD	Chăm sóc giáo dục
2.	LTLTT	Lấy trẻ làm trung tâm
3.	MTGDLTLTT	Môi trường giáo dục lấy trẻ làm trung tâm

Một số giải pháp xây dựng môi trường giáo dục lấy trẻ làm trung tâm lấy cảm hứng từ Reggio Emilia trong trường mầm non